

جلد اول

الإسلام
عند
العرباء
١٧١٧
١٧١٧

فرهنگ عامه شوشتر مُحَرَّم و صَفَر

نویسندگان

مهندس میلاد خیاط
دکتر مسعود ولی عرب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فرهنگ عامه شوستر

(محرّم و صفر)

تالیف:

مهندس میلاد خیاط

پژوهشگر فرهنگ محلی شوستر

دکتر مسعود ولی عرب

دکترای تاریخ ایران بعد از اسلام و دبیر آموزش و پرورش خوزستان

با همکاری انجمن میراث داران پرند شوستری

انتشارات موجک (ناشر دانشگاهی)

سرشناسه: خیاط، میلاد، ۱۳۶۹ -

عنوان و نام پدیدآور: فرهنگ عامه شوستر (مُحَرَّم و صفر)/ تألیف میلاد خیاط، مسعود ولی عرب.
مشخصات نشر: تهران: انتشارات موجک (ناشر دانشگاهی)، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری: ۱۱۸ص.: مصور، رقعی، رنگی.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۹۴-۴۲۹-۳

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: کتابنامه.

موضوع: محرم -- شعائر و مراسم مذهبی

Muharram -- *Rites and ceremonies: موضوع

موضوع: عاشورا -- ایران -- شوستر -- شعایر و مراسم مذهبی

Tenth of Muharram -- Iran -- Shushtar -- Rites and ceremonies: موضوع

موضوع: شوستر -- زندگی و آداب و رسوم دینی

Shushtar (Iran) -- Religious life and customs: موضوع

شناسه افزوده: ولی عرب، مسعود، ۱۳۶۶ -

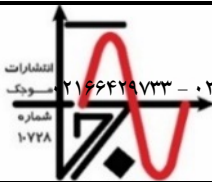
رده بندی کنگره: DSR۲۰۹۷

رده بندی دیویی: ۹۵۵/۵۳۴

شماره کتابشناسی ملی: ۸۷۶۹۳۴۸

انتشارات موجک (ناشر دانشگاهی)

واتساپ: ۰۹۳۶۳۰۳۱۲۵۸ | کانال: telegram.me/mojak1

انتشارات
موجک
شماره
۱-۷۷۸

تلفن مرکز پخش: ۰۲۶۳۲۷۰۵۳۱۸ - ۰۲۶۳۲۷۰۲۶۵۹ - ۰۲۶۶۱۲۷۵۹۳ - ۰۲۱۶۶۴۲۹۷۳۳

ایمیل: mojakpublication@yahoo.com

سایت: www.mojak.ir | ایستاگرام: mojakpublication

عنوان: فرهنگ عامه شوستر (مُحَرَّم و صفر)

تألیف: مهندس میلاد خیاط، دکتر مسعود ولی عرب

طراح جلد: مصطفی ذاکر

ویراستار: دکتر مهدی کدخدای طراحی

مشخصات ظاهری: ۱۱۸ صفحه، قطع رقعی، رنگی

چاپ اول: تابستان ۱۴۰۱، تیراژ: ۵۰۰ جلد

قیمت: ۱۵۶۰۰۰۰ ریال، شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۹۴-۴۲۹-۳

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر برای انتشارات موجک محفوظ است. هیچ شخص حقیقی و حقوقی حق چاپ و تکثیر این اثر را به هر شکل و صورت اعم از فتو کپی، چاپ کتاب و ... را ندارد.

متخلفین به موجب بند ۵ ماده قانون حمایت از ناشرین تحت پیگرد قانونی قرار می گیرند.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
فصل اول: فرهنگ عامه شوستر	۹
۱-۱ فرهنگ.....	۹
۲-۱ فولکلور چیست؟.....	۹
۳-۱ فرهنگ عامه.....	۱۰
۴-۱ تاریخ و موقعیت جغرافیای شوستر.....	۱۰
۵-۱ موقعیت و حدود جغرافیای شوستر.....	۱۱
۶-۱ درباره بنای شهر شوستر.....	۱۲
۷-۱ معنای نام شوستر.....	۱۴
۸-۱ گویش شوستری.....	۱۷
۹-۱ اشعار محلی.....	۱۹
۱۰-۱ موسیقی شوستر.....	۱۹
۱۱-۱ شیخ جعفر شوستری.....	۲۲
فصل دوم: مُحَرَّم و فرهنگ مُحَرَّم در شهرستان شوستر	۲۵
۱-۲ آیین‌های محلی، مذهبی، سنتی در شوستر.....	۲۵

- ۲-۲ مراسم سنتی مذهبی شب اول مُحَرَّم شوشتر..... ۲۷
- ۲-۲-۱ نصب پرچم (بیرق) عزای امام حسین (ع) در شوشتر..... ۲۷
- ۲-۲-۲ تاریخچه و قدمت نصب پرچم (بیرق) عزای امام حسین (ع) در شوشتر..... ۲۷
- ۲-۲-۳ نحوه‌ی اجرای نصب پرچم (بیرق) عزای امام حسین (ع) در شوشتر..... ۳۰
- ۳-۲ آیین مقتل خوانی دهه اول محرم در شهرستان شوشتر..... ۳۱
- ۱-۳-۲ معنای مقتل..... ۳۲
- ۲-۳-۲ درباره آیت الله العظمی آقا سید مهدی آل طیب (ره)..... ۳۴
- ۳-۳-۲ مجلس روضه خوانی آیت الله آل طیب شوشتری در دهه عاشورا..... ۳۵
- ۴-۳-۲ متن با حالت مسجع..... ۴۳
- ۵-۳-۲ متن با حالت حماسی..... ۴۴
- ۶-۳-۲ متن تصویر سازی نبرد شهدای دشت کربلا..... ۴۴
- ۷-۳-۲ تصاویر علمای شهرستان شوشتر..... ۴۶
- ۴-۲ مراسم آب رسانی و سیراب کردن تشنگان (سییل عطشان)..... ۵۱
- ۱-۴-۲ قدمت این مراسم..... ۵۴
- ۵-۲ ای وایلا؛ (مراسم بین مداحی دو نوحه خوان در شوشتر)..... ۵۶
- ۱-۵-۲ نحوه اجرای این مراسم..... ۵۸
- ۲-۵-۲ سبک‌های مختلف سینه زنی در شوشتر..... ۵۹
- ۳-۵-۲ همراهی مردم در مراسم‌های مذهبی..... ۶۲
- ۶-۲ عَلم‌بازی سُنتی مُحَرَّم..... ۶۶

- ۶-۲-۱ تاریخچه و قدمت علمداری، علمگردانی مُحرم در شوشتر ۶۸
- ۶-۲-۲ انواع علم در شوشتر ۷۱
- ۶-۲-۳ اعضای اصلی در مراسم علمبازی ۷۲
- ۶-۲-۷ شیوه اجرای مراحل انجام آیین سنتی علمبازی در شوشتر ۷۳
- ۶-۲-۱ کمک به علم ۷۳
- ۶-۲-۲ رخت شوری علم ۷۴
- ۶-۲-۳ چو علم ۷۵
- ۶-۲-۴ سر علم سازون ۷۷
- ۶-۲-۵ تال بندی علم ۷۸
- ۶-۲-۶ رخت علم بندون ۷۸
- ۶-۲-۷ سر علم زنون ۸۰
- ۶-۲-۸ علم برون ۸۱
- ۶-۲-۹ علمبازی ۸۲
- ۶-۲-۱۰ علم واچنی ۸۳
- ۶-۲-۸ ابزار و اشیاء وابسته به آیین علمبازی ۸۳
- ۶-۲-۱ دهل ۸۳
- ۶-۲-۲ سُرنا ۸۴
- ۶-۲-۳ دوشاخه ۸۶
- ۶-۲-۴ سر علم ۸۷

فصل سوم: مراسم عزاداری در شهرستان شوشتر ۹۳

- ۳-۱ برنامه‌های اجرایی مراسم عزاداری در شهرستان شوشتر ۹۳

- ۲-۳ مراسم شبیه خوانی در عزاداری اباعبدالحسین (ع)..... ۹۴
- ۳-۳ شبیه خوانی هیات شبیه خوانی زینبیه سادات ۱۰۱
- ۴-۳ مراحل شبیه خوانی حضرت رقیه (س) در شهرستان شوشتر ۱۰۲
- ۵-۳ نخل گردانی (نخل مقوم حسین) ۱۰۴
- ۶-۳ حجله ۱۰۴
- ۷-۳ شیدونه ۱۰۵
- ۸-۳ تابوت گردانی در ایران ۱۰۵
- ۹-۳ موسیقی دانان مذهبی شهرستان شوشتر ۱۰۶
- ۱-۹-۳ حاج عبدالحسین آب آب ۱۰۶
- ۲-۹-۳ رضا مومن زاده ۱۰۶
- ۳-۹-۳ عبدالرضا سلحشور (فرهی زاده) ۱۰۶

فصل چهارم: جمع بندی ۱۰۹

- ۱-۴ نتیجه گیری ۱۰۹
- ۲-۴ پیشنهادها ۱۱۱

منابع ۱۱۳

الإسلام
العزای

دارالمؤمنین شوشتر از شهرهای استان خوزستان می باشد و دارای آیین های مذهبی فراوان است.

مراسم آیینی نصب و برافراشتن پرچم عزای امام حسین (ع) که مبنی بر اعلام شروع و اقامه ی عزای سرور و سالار شهیدان امام حسین (ع) بوده و در واقع نوعی پیشواز مراسمات محرم و صفر می باشد که هر ساله در شب اول ماه محرم در شوشتر برگزار می گردد.

همچنین " علمبازی " از جمله آیین های محلی، مذهبی، سنتی و رایج شوشتر است که بیشتر در بین شوشتری های استان خوزستان بعضاً در روستاها و شهرهای اطراف نیز به صورت مختصرتر متداول و مرسوم است و در مراسمات عزاداری مذهبی خصوصاً دهه اول محرم همراه با ساز سُرنا و دهل اجرا میگردد.

علمبازی جزو مهم ترین و اصلی ترین مراسمات محرم در شوشتر به شمار میرود. این آیین های محلی تا به امروز در شهر شوشتر و برخی از روستاهای اطراف شوشتر پابرجاسته

به گواه علما و فضلا، دارالمؤمنین شوشتر به پایتخت مقتل خوانی کشور معروف می باشد، برخی از آئین های منحصر به فرد شوشتر در فهرست آثار ناملموس ملی ثبت گردیده اند.

ISBN:978-600-994-429-3

9

786009

944293

انتشارات موجک